

Thy-Mors

Thy tlf. 99199300 Mors tlf. 97721000 E-mail thy-mors@nordjyske.dk
 Adresser Sydhavnvej 5, 7700 Thisted og Kirketorvet 1, 7900 Nykøbing.

Eng-nellikerod er en af de planter, der trives i fugtige enge, som her ved Ove Sø.

De sidste ting omkring hegning og adgang via klaplåger blev aftalt forleden, hvor Mathilde Boesen og Bent Gade mødte hegnsfolkene - her Ole Overgaard - nede i engen.

Nye hegn om våde enge

NATURPLEJE: Bent Gade kontaktede Thisted Kommune for at fortælle om et kildevæld på hans jord ved Ove Sø

Af Ida Smith
ida.smith@nordjyske.dk

Foto: Henrik Louis
henrik.louis@nordjyske.dk

SØNDERHÅ: Fra Kamma og Bent Gades stuehus på Sønderhå Hedevej er der en fantastisk udsigt ud over Ove Sø. Markerne skrånede ned mod søen, og på de fugtige enge længst nede har parret haft kreaturer til at gå og græsse. Nu er der med tilskud fra EU sat nye hegn om engene, for afgræsning er stadig vigtig, når områdets sjældne naturtyper skal bevares.

- Her er planter som kragefod, vibefedt, engnellikerod, kæruld, orkideer og halvgræsser, fortæller Mathilde Boesen. Hun er naturmedarbejder ved Thisted Kommune og lokal projektleder i det

FAKTA

SÆRLIG INDSATS FOR RIGKÆR OG KILDEVÆLD

■ RigKilde LIFE er et stort naturprojekt, hvor en række kommuner og lokale enheder af Naturstyrelsen samarbejder med lokale lodsejere om at gøre en indsats for at bevare sjældne naturtyper som kildevæld og rigkær. Et rigkær er en artsrig naturtype, der forekommer, når grundvandet konstant står op til jordoverfladen.

■ Foruden Thisted Kommune deltager Jammerbugt, Struer, Faxe, Høje-Taastrup, Furesø, Allerød, Egedal og Rudersdal kommuner, samt Naturstyrelserne Fyn og Østsjælland.

■ Projektet, der har en samlet budgetramme på 46 mio. kroner, er støttet af EU-LIFE, der er EU's støtteordning til miljø- og naturområdet. Det løber fra 2015 til 2020.

■ Målet er blandt andet gennem aftaler med lodsejerne at etablere en vandstand, der sikrer rigkær og kildevæld, at rydde områder for tagrør og pilekrat og at sikre naturpleje i form af afgræsning.

■ I Thisted Kommune foregår indsatsen i Vejlerne, omkring Bodum og Skibsted Fjord samt i vandsystemerne Hvidbjerg Å, Ove Sø og Ørum Sø.

EU-støttede RigKilde LIFE-projekt, der netop har fokus på at bevare kildevæld og rigkær, som dem, man finder mange af langs kanterne af Ove Sø.

EU-støtte til hegning

Thisted Kommune er en af flere kommuner landet over,

der er med i projektet, som løber i årene 2015-2020. Indsatsen er målrettet Natura 2000-områder, og i Thisted Kommune er der fokus på arealer ved Vejlerne, omkring Bodum og Skibsted Fjord samt i vandsystemerne Hvidbjerg Å, Ove Sø og Ørum Sø.

I første omgang handlede det om at få undersøgt og kortlagt plantelivet og vandstanden i områderne, og derefter har der været en dialog med lodsejerne om, hvad der skal ske. Nogle steder er der fjernet drænrør, så engene bliver vådere, og der bliver ryddet pilekrat og sat hegn op, så områderne kan afgræsses.

I forlængelse af projektet har Thisted Kommune på vegne af en lang række private lodsejere, via Landbrugsstyrelsen, søgt og fået tilsagn om 1,2 millioner kroner i EU-støtte til rydning og hegning på de privatejede arealer. Pengene sikrer afgræsning af i alt 156 hektar sårbar natur i Thisted Kommune.

Hos Kamma og Bent Gade er der både fjernet dræn og sat nyt hegn.

Det var Bent Gade selv, der tog kontakt til Thisted Kommune. Han huskede, at der engang havde været et kildevæld på engen nede ved Ove Sø.

Ligesom de øvrige lodsejere i projektområderne havde Kamma og Bent Gade fået et informationsbrev fra Thisted Kommune om RigKilde LIFE-projektet. Parret, der er henholdsvis 75 og 79 år, driver ikke selv jorden længere, men lejer den ud til en nabo. De har boet på ejendommen siden 1966 og nyder stadig den fine udsigt og naturen i området.

- Dengang vi selv havde malkekøer, havde vi ungkvæg til at gå på engen. Nu har vores nabo jerseykøer, så det bliver ikke et problem med afgræsning, siger Bent Gade.

Grundvand i jordniveau

Omkring det særligt våde område, der nærmest kan betegnes som en blanding af rigkær og kildevæld, finder Mathilde Boesen hurtigt nogle af de planter, som er karakteristiske for et rigkær. Den kødædende plante vibefedt, som er logo for projektet, gror også her.

- Hele vejen rundt på bredderne af Ove Sø findes der rigtig mange små rigkær. Det er steder, hvor grundvandet kommer op, så det står i jordniveau. Det er altså ikke regnvand, men grundvand, der skaber mosen, fortæller naturmedarbejderen.

I og med at drænene er blevet sløjfet på Kamma og Bent Gades engareal, håber hun, at en større del af området i fremtiden vil få status af rigkær.

Lige ved siden af Kamma og Bent Gades ejendom ligger den kommunalt ejede Sønderhå Plantage, og i kanten af plantagen findes en shelterplads, som er meget benyttet, også af kanosejere.

- Nedenfor shelterpladsen er der faktisk et kommunalt ejet engareal, der bliver afgræsset af skotsk højlandskvæg, og her kan alle gå ned og se et fint rigkær, hvor der i juni blomstrer masser af orkieer, fortæller Mathilde Boesen.

» Dengang vi selv havde malkekøer, havde vi ungkvæg til at gå på engen. Nu har vores nabo jerseykøer, så det bliver ikke et problem med afgræsning.

BENT GADE, Sønderhå

Fra kanten af Sønderhå Plantage, som ligger lige ved siden af Kamma og Bent Gades ejendom, er der en flot udsigt ned mod Ove Sø og engene - her er det Bent Gade og naturmedarbejder Mathilde Boesen fra Thisted Kommune, der nyder udsigten.

Lige nu er stadig småt med blomstrende planter omkring Ove Sø, hvor det især er græsplanter, der dominerer, men i juni kan man mange steder nyde synet af orkideer.

Hegnene omkring det fire hektar store engområde, som udgør en del af Kamma og Bent Gades ejendom, er lige blevet fornyet, så afgræsningen sikres mange år frem. Rasmus Kudsk fra firmaet PIT Hegn klarede opgaven sammen med en kollega.